

Oslo kommune
Bydel Søndre Nordstrand
Bydelsadministrasjonen

SAKSFRAMLEGG

Sakstittel:

Høring: Regulering av tiggung - Oslo kommunes politivedtekt

Saken behandles i:
Arbeidsutvalget
Bydelsutvalget

Møtedato:
11.09.2014
18.09.2014

Utvalgssaksnr.:

Saksbeh: Mette S Fjeldstad
Arkivkode: 912.0
Saksmappe: 2006/563

Utredning

1 Bakgrunn

Bydelen har mottatt høring til to alternative forslag til regulering av tiggung i Oslo kommunes politivedtekt.

- Forslag 1: Forbud mot tiggung
- Forslag 2: Vilkår for pengeinnsamling (herunder tiggung)

Etter at høringen er gjennomført, vil forslagene bli lagt frem for bystyret. Endringer i kommunens politivedtekt må stadfestes av Politidirektoratet før de kan tre i kraft.

Høringsfristen er utsatt til 18.09.2014

1.1 Vedlegg

Bakgrunn for forslagene
Forslag 1: Forbud mot tiggung
Forslag 2: Vilkår for pengeinnsamling (herunder tiggung)

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Saken legges frem uten innstilling fra bydelsdirektør

Bydel Søndre Nordstrand, 20.08.2014

Hans Reidar Ness
bydelsdirektør

Mette S Fjeldstad
spesialkonsulent/BU-sekretær

2. Bakgrunnen for forslagene:

Forskrift om politivedtekt i Oslo kommune er hjemlet i politiloven² § 14. Vedtektene regulerer forhold som kan forstyrre den alminnelige ro, orden og ferdsel mm. Politivedtekten håndheves av politiet, og overtredelser straffes etter politiloven § 30 nr. 4.

Stortinget har nylig vedtatt en endring i politiloven § 14 nr. 8, og endringen trådte i kraft 20.06.2014. Bestemmelsen lyder nå:

I vedtekter som fastsettes av kommunen og godkjennes av departementet eller den instans departementet fastsetter, kan det gis bestemmelser....

8 om forbud mot eller nærmere vilkår for tigging på offentlig sted eller fra hus til hus. Det kan fastsettes at den som vil tigge, må melde seg for politiet på forhånd.

Lovendringen innebærer at kommunene har fått hjemmel til å fastsette i lokale politivedtekter at tigging på offentlig sted eller fra hus til hus skal være forbudt, eller underlagt nærmere vilkår.

Bystyret behandlet i møte 18.06.2014 (sak 200) to forslag om regulering av tigging fra henholdsvis Fremskrittspartiet og Arbeiderpartiet.

Bystyret fattet følgende vedtak:

«Byrådet bes gjennomføre en høring om endring av Oslo kommunes politiforskrift om følgende forslag:

1.

«Tigging på offentlig sted eller fra hus til hus er forbudt.»

2.

«Det innføres forbud mot pengeinnsamling (herunder tigging) i følgende områder:

-Innenfor Ring 2

-På og ved all kollektivtrafikk

-Utenfor kjøpesentre

-Ved privatboliger.

Forbudet gjelder fra 1. mai til 1. oktober.

Unntatt fra forbudet er organisasjoner registrert i Frivillighetsregisteret og Innsamlingsregisteret, samt gjelder ikke personer under 18 år. Politiet gis hjemmel til å innføre ytterligere begrensninger for pengeinnsamling ved ordensmessige problemer.»

Saken sendes snarest frem for bystyret.»

På denne bakgrunn sendes de to alternative forslagene om regulering av tigging på høring. Høringsbrevet legges også ut på Oslo kommunes nettsider.

² Lov 4. august 1995 nr.53 om politiet

3. Om forslagene:

Forslag 1: Forbud mot tigging

Forslaget om endring i politiloven § 14 nr. 8 begrunnes i lovens forarbeider³ slik:

«Det er påkrevet og naturlig at den enkelte kommune har tilstrekkelige virkemidler til å møte lokale ordensmessige utfordringer som tigging kan medføre. Det er en viktig del av det lokale selvstyre at kommunene gis adgang til både å stanse og regulere tigging dersom virksomheten får et for stort omfang, bringer med seg uorden og kriminalitet eller skaper utrygghet i befolkningen.»

Departementet viste til at dagens regelverk ikke i tilstrekkelig grad gir kommunene virkemidler som er egnet til å bekjempe de ordensproblemer som er oppstått som følge av siste års økende tilstrømming av tiggere. Departementet uttalte også at en lovhjemmel til å gi tiggeforbud lokalt vil sikre fleksibilitet, og at et forbud ikke gis med mindre lokale myndigheter ser behov for det.

I henhold til forarbeidene til den nye bestemmelsen i politiloven § 14 nr. 8, skal begrepet tigging forstås slik at det omfatter situasjoner der noen ber andre om penger som mottakeren skal bruke på seg selv eller sine nærmeste. Innsamlinger til humanitære og allmennyttige formål faller utenfor, ikke bare når det er registrert i innsamlingsregisteret, men også i andre tilfeller. Det vises til eksempler som skoleklasser og idrettslag som samler inn penger til turer. Slik virksomhet skal ikke kunne rammes av et tiggeforbud, fordi den fremmer allmenne interesser og er knyttet til skolesystemet og organisert idrett.

Det presiseres at virkeområdet for et tiggeforbud også skal ramme tigging som foregår ved å kontakte personer i deres bopel.

I høringsbrevet⁴ departementet sendte ut, ble forslaget om tiggeforbud vurdert opp mot Norges forpliktelser etter den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) og FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP).

Det vises til de drøftelser som fremgår av høringsbrevet:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/jd/dok/hoeringer/hoeringsdok/2014/Horing--forslag-til-endring-i-politiloven-adgang-for-kommunene-til-a-forby-tigging-pa-offentlig-sted/Horingsbrev.html?id=753879>

Flere høringsinstanser hadde sterke innvendinger mot et tiggeforbud, særlig begrunnet ut fra menneskerettslige vurderinger og humanitære hensyn. Departementet anser at en lovhjemmel for kommunene til å vedta tiggeforbud er tilstrekkelig begrunnet i hensynet til å hindre uorden og kriminalitet og derfor ikke i strid med de menneskerettslige forpliktelsene.

Et eventuelt forbud mot tigging i Oslo kommune må tas inn i kommunens eksisterende politivedtekt. Vedtekten kapittel 2 omhandler *orden på offentlig sted* og det vil være naturlig å plassere en bestemmelse om tiggeforbud i det kapittelet. Det foreslås derfor at et eventuelt forbud tas inn i en ny § 2-1 a. i Oslo kommunes politivedtekt.

³ Prop. 83 L (2013-2014) og Innst. 275 L (2013-2014)

⁴ Høring – forslag til endring i politiloven (adgang for kommunene til å forby tigging på offentlig sted) 21.03.2014

Ny § 2-1 a. vil da lyde:

§ 2-1 a. Forbud mot tigging

Tigging på offentlig sted eller fra hus til hus er forbudt.

Det bes om høringsinstansenes kommentarer til forslag 1

Forslag 2: Vilkår for pengeinnsamling (herunder tigging)

Ved en endring i politiloven § 14 nr. 8, ble det i juni 2013 åpnet for at kommuner kan sette vilkår for pengeinnsamling i sine politivedtekter.

I årets endring av § 14 nr. 8, som trer i kraft 20.06.2014, videreføres adgangen til å kunne fastsette vilkår for tigging.

Departementet uttaler at ettersom kommunene gis hjemmel til å kunne forby tigging, må det som et alternativ være mulig å sette relativt vidtrekkende vilkår.

Vilkårene vil mest praktisk regulere tid og sted for tigging og må formuleres på en tydelig måte i politivedtektene. Det fremheves i forarbeidene at kommunene må samarbeide med politiet for å fastsette vilkår som vil være mulig å håndheve på en god måte.

Som nevnte ovenfor, vil en eventuell bestemmelse om tiggeforbud naturlig passe under kapittel 2 i eksisterende politivedtekt. Det samme vil gjelde for en bestemmelse om vilkår for pengeinnsamling (herunder tigging). Den beste plasseringen av en eventuell slik bestemmelse vil også være i en ny § 2-1 a. i Oslo kommunes politivedtekt.

Ny § 2-1 a. vil da lyde:

§ 2-1 a. Vilkår for pengeinnsamling (herunder tigging)

Det innføres forbud mot pengeinnsamling (herunder tigging) i følgende områder:

- Innenfor Ring 2*
- På og ved all kollektivtrafikk*
- Utenfor kjøpesentre*
- Ved privatboliger.*

Forbudet gjelder fra 1. mai til 1. oktober.

Unntatt fra forbudet er organisasjoner registrert i Frivillighetsregisteret og Innsamlingsregisteret, samt gjelder ikke personer under 18 år. Politiet gis hjemmel til å innføre ytterligere begrensninger for pengeinnsamling ved ordensmessige problemer.

Det bes om høringsinstansenes kommentarer til forslag 2.

Med hilsen

Nils Holm
kommunaldirektør

Trond Andersen
seksjonssjef

Godkjent og ekspedert elektronisk

Vedlegg: Liste over høringsinstanser